

8.2.2. Măsura 02 - Servicii de consiliere (art. 15)

8.2.2.1. Baza legală

Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013;

Regulamentul de implementare (UE) nr. 808/2014 pentru stabilirea normelor de aplicare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013;

Regulamentul delegat (UE) nr. 807/2014 de completare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013;

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013;

Regulamentul Delegat (UE) nr. 480/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013.

8.2.2.2. Descrierea generală a măsurii, inclusiv logica intervenției și contribuția la DI și obiectivele transversale

În prezent, serviciile de consultanță agricolă din România sunt insuficiente și nu răspund cerințelor pieței.

Această situație afectează în special tinerii fermieri care vor să se instaleze ca șefi de exploatație, care au un potențial mai mare de dezvoltare, dar și micii fermieri. Aceștia au nevoie de acces la servicii de consultanță de calitate și adaptate cerințelor lor cu privire la dezvoltarea fermei, inovare, adaptarea la standarde și la cerințele pieței, orientarea spre piață, crearea de forme asociative și promovarea antreprenoriatului. De asemenea, exploatațiile agricole necesită servicii de consultanță adaptate nevoilor proprii care să le sprijine în eforturile de îmbunătățire a activităților agricole din punct de vedere atât al performanțelor economice, cât al celor de mediu. Aceste nevoi specifice, generate în principal de fragmentarea excesivă a exploatațiilor agricole și de lipsa formelor asociative, au perpetuat fenomenul de dualitate a fermelor mici și a fermelor, cu nevoi diferite de servicii de consultanță. În plus, populația din mediul rural are nevoie de consultanță specifică cu privire la inițierea de activități economice în mediul rural, în domenii non-agricole.

Furnizarea de consiliere specifică pentru fermieri, fermierii tineri și mici va conduce la creșterea gradului de penetrare pe piață a micilor fermieri, creșterea viabilității economice a exploatațiilor conduse de fermierii tineri dar și la diversificarea activităților la nivel de fermă, cu efecte ulterioare asupra competitivității exploatațiilor. Consilierea pe aspecte particulare ale procesului de constituire și dezvoltare a formelor asociative va stimula formarea grupurilor de producători și îi va ajuta în fazele de dezvoltare efectivă și de implementare a proiectelor de investiții. De asemenea, consultanța acordată inițierii de noi afaceri la scară mică în mediul rural va contribui la stimularea spiritului antreprenorial și la dezvoltarea economică a zonelor rurale.

Dezvoltarea capitalului uman influențează puternic competitivitatea. Aceasta este o temă transversală pentru abordarea nevoilor legate de competitivitate, determinată pe de o parte de ponderea ridicată a populației ocupate în agricultură, dar cu un nivel redus de instruire, iar pe de altă parte de necesitatea calificării fermierilor. Nevoile prioritare pentru dezvoltarea capitalului uman au fost exprimate în analiza SWOT în trei direcții prioritare: servicii de consultanță, formare profesională și o mai bună integrare a rezultatelor cercetării.

Ponderea populației ocupate în agricultură a fost și rămâne ridicată, nivelul de instruire rămâne scăzut, rata înscrierii în învățământul tehnologic agricol fiind și ea redusă la toate nivelurile de învățământ. Astfel, este evidentă necesitatea adaptării potențialului uman care activează în agricultură și industria agroalimentară prin oferirea unor servicii de consultanță individuală.

Serviciile de consiliere agricolă trebuie să ajute fermierii să evalueze performanța exploatații lor agricole și să identifice îmbunătățirile necesare în ceea ce privește cerințele de reglementare în materie de gestionare a exploatațiilor, prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 și măsurile la nivel de exploatație agricolă prevăzute în programul de dezvoltare rurală care vizează modernizarea exploatațiilor, consolidarea competitivității, integrarea sectorială, inovarea, orientarea către piață, precum și promovarea antreprenoriatului.

Serviciile de consiliere agricolă trebuie să sprijine micii fermieri și tinerii fermieri, persoanele care înființează activități non-agricole în mediul rural și grupurile de producători în elaborarea și managementul implementării precum și în elaborarea planului de afaceri pentru dezvoltarea și orientarea spre piață, dar și din perspectiva practicării unei agriculturi sustenabile și prietenoase cu mediul și a cerințelor în materie de sănătate, siguranță și protecția mediului și diversificarea activității.

Prin urmare, această măsură va veni să completeze nevoia de servicii gratuite oferită de sistemul public de consultanță, în special pentru fermele mici și mijlocii, tinerii fermieri, grupurilor de producători și micilor antreprenori din spațiul rural potențialii beneficiari ai măsurilor de investiții din PNDR 2014-2020, care nu au resursele necesare achiziționării serviciilor private oferite contracost de către sistemul privat. Serviciile de consultanță vor fi acordate atât pentru elaborarea planurilor de afaceri cât și pentru implementarea lor în bune condiții, pe întreaga perioadă de implementare.

Totodată vor beneficia de consiliere și beneficiari ai măsurilor de mediu și climă precum și procesatorii din industria agroalimentară privind gestionarea deșeurilor, utilizarea biomasei, reducerea consumului de energie etc.

Având în vedere caracterul inovativ al măsurii de cooperare și faptul că nu a mai fost implementată în România, pentru a asigura succesul acesteia, este necesară o abordare diferită, prin utilizarea brokerilor de inovare în cadrul acestei măsuri.

Astfel, brokerii de inovare vor avea un rol important în implementarea sub-măsurilor 16.1 și 16.1a pentru că aceștia vor asigura animarea la nivel local (la scară mică), identificarea și consilierea actorilor interesați și după caz dezvoltarea unui proiect PEI și elaborarea proiectului.

Brokerii de inovare pot fi de exemplu consultanți individuali, firme de consultanță, firme ce facilitează identificarea de oportunități inovative pe baza unor portaluri web, platforme, baze de date, rețele on line, asociații profesionale fie sectoriale sau nesectoriale, departamente specifice cu atribuții inovative din institute de cercetare / universități etc.

Aceștia vor fi selectați pe baza procedurilor de achiziție publică și vor respecta criteriile specifice de eligibilitate și de selecție ale acestei măsuri.

Notă: Măsura 02 este o măsură orizontală care contribuie la FA 1A și 1C. În termeni de alocare, Măsura 02 nu este cuantificată în cadrul P1. Prin program se asigură consultanță pentru fermieri, tineri fermieri, procesatori și fermieri implicați în protecția mediului.

Contribuția fiecărei submăsuri la domeniile de intervenție

Sub-măsura 2.1. Servicii de consiliere pentru fermieri, tinerii fermieri, micro-întreprinderile și întreprinderile mici din zonele rurale

1A) Încurajarea inovării, a cooperării și a creării unei baze de cunoștințe în zonele rurale;

Serviciile de consiliere vor însoți sprijinul acordat restructurării și modernizării exploatațiilor, reînnoirii generațiilor de fermieri, diversificării activităților economice din mediul rural și organizarea lanțului agro-alimentar prin consilierea și introducerea în planurile de dezvoltare a afacerilor de metode și practici noi.

1C) Încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier

În mod specific, se va acorda consiliere pentru întocmirea și managementul implementării planurilor de afaceri pentru: ferme mici, tineri fermieri, micro-întreprinderi și întreprinderi mici non-agricole și grupuri și organizații de producători.

DI 2A Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole

Consilierea micilor fermieri privind modernizarea fermelor și viabilității afacerilor agricole, introducerea rezultatului activităților de cercetare din domeniul tehnologic, economic, de protecție a mediului, de adaptare la schimbările climatice și la acțiuni de cooperare pentru lanțuri scurte de aprovizionare.

DI 2B Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și, în special a reînnoirii generațiilor

Tinerii fermieri vor beneficia de servicii de consultanță individuală, de sprijin tehnic (planuri de afaceri pentru instalare) privind rezultatele activităților de cercetare din domeniul tehnologic, economic, de protecție a mediului, de adaptare la schimbările climatice. Tinerii fermieri vor putea participa la acțiuni de cooperare pentru lanțuri scurte de aprovizionare. De asemenea, un rol important va avea implicarea brokerilor de inovare în facilitarea și identificarea de oportunități inovative.

DI 3A Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar

Grupurile de fermieri au nevoie de sprijin atât din punct de vedere al constituirii și organizării lor, cât și din punct de vedere tehnic (acces la consultanță în domeniul tehnologic, economic, de protecție a mediului, de adaptare la schimbările climatice și la acțiuni de cooperare în cadrul lanțurilor scurte de aprovizionare). De asemenea, se va asigura consultanță pentru înființarea cooperativelor agricole funcționale conform Legii nr. 566/2004 cu modificările și

completările ulterioare și Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, un rol important va avea implicarea brokerilor de inovare în facilitarea și identificarea de oportunități inovative.

DI 4A - Refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000, în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice și în cadrul activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene;

Din perspectiva impactului așteptat, consistența angajamentelor de agromediu și climă va fi asigurată prin creșterea accesului beneficiarilor la acțiunile privind asigurarea serviciilor de consultanță.

DI 4B - Ameliorarea gestionării apelor, inclusiv gestionarea îngrășămintelor și a pesticidelor;

Deși agricultura nu reprezintă, în prezent, un factor poluator major al apelor de suprafață și subterane (cu fertilizanți, pesticide, nitrați și nitriți), presiunea intensivizării agriculturii, asociată cu aplicarea inadecvată a tehnologiilor agricole, ar putea conduce la creșterea riscului poluării apelor.

Pentru **ameliorarea gestionării apelor, inclusiv gestionarea îngrășămintelor și a pesticidelor** pe terenurile agricole sunt programate măsuri de conversie la practicile și metodele specifice agriculturii ecologice și de menținere a acestora (M11) și de noi cunoștințe prin servicii de consultanță.

Pentru implementarea corespunzătoare a unor cerințe referitoare la aplicarea în mod adecvat a practicilor agricole specifice măsurii de agricultură ecologică, fermierii vor beneficia de servicii de consiliere agricolă.

DI 4C - Prevenirea eroziunii solului și ameliorarea gestionării solului;

Creșterea nivelului de înțelegere a fermierilor în utilizarea îngrășămintelor și pesticidelor, precum și practicarea unor tehnologii și lucrări agricole pentru o mai bună gestionare a solului și conservarea biodiversității;

DI 5A-Eficientizarea utilizării apei în agricultură;

Este necesară identificarea unor soluții tehnologice și practici agricole, care să asigure alternative la combaterea secetei prin metodele clasice de irigații, cu scopul de adaptare la efectele schimbărilor climatice și la ameliorarea climatului local.

DI 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă;

Consilierea pentru mici antreprenori din zonele rurale va viza elaborarea planului de afaceri, informații referitoare la specificitatea activităților din zonă și la oportunitățile oferite de piață.

Contribuția la temele orizontale

Consilierea are un rol central în transmiterea de cunoștințe, idei și bune practici către fermieri. Prin rolul lor de intermediari între cercetare și practică, consultanții pot face accesibile unui public mai larg ultimele descoperiri și noutăți din domeniul agro-alimentar. Măsura de consultanță este cu atât mai importantă pentru sectorul agro-alimentar din România, cu cât transferul de cunoaștere dintre lumea academică și producția agricolă este deficitar și nu se bazează pe un proces sistematic de comunicare și diseminare. Ca beneficiari de servicii de consultanță profesionale și de calitate, fermierii tineri și cei mici vor avea un acces privilegiat la ultimele noutăți din sectorul agro-alimentar, la exemple și bune practici din alte state membre, devenind astfel mai bine informați și mai ancorați în realitățile prezente. De asemenea, grupurile de producători vor fi mai pregătite să facă față provocărilor interne și externe, având acces la informații de ultimă oră despre concurență, piață, strategii de marketing, noi canale de promovare, etc. Consilierea va avea un rol determinant și în dezvoltarea afacerilor non-agricole din spațiul rural prin stimularea capacității de inovare și a abilităților antreprenoriale, precum și prin facilitarea practicilor inovatoare.

Beneficiarii acestei măsuri vor avea acces la serviciile de consultanță în mod gratuit.

8.2.2.3. *Domeniul de aplicare, nivelul de sprijin, precum și alte informații (defalcate pe sub-măsuri și tip de operațiuni)*

8.2.2.3.1. **2.1. Servicii de consiliere pentru fermieri, tinerii fermieri, microîntreprinderi și întreprinderile mici**

8.2.2.3.1.1. Sub-măsură:

- ♦ 2.1 - Servicii de consiliere pentru fermieri, tinerii fermieri, microîntreprinderi și întreprinderile mici

8.2.2.3.1.2. Descrierea acțiunii

Măsura are ca scop consilierea fermierilor, grupurilor de producători pentru reorientarea calitativă a producției, pentru aplicarea practicilor de producție competitive, pentru respectarea standardelor comunitare, dar și pentru dobândirea consilierii necesare pentru a administra o exploatare viabilă din punct de vedere economic și al performanțelor legate de mediu și climă.

Scopul sprijinului

Serviciile de consiliere vor avea ca scop accesul micilor fermieri și tinerilor fermieri să-și elaboreze planul de afaceri și să-și gestioneze implementarea acestuia în vederea dezvoltării exploatarei agricole pentru a se orienta spre piață și pentru a-și îmbunătăți managementul în contextul respectării standardelor comunitare.

De asemenea, serviciile de consiliere vor viza elaborarea planurilor de afaceri pentru înființarea microîntreprinderilor și întreprinderilor mici din mediul rural în activități non-agricole.

Se va asigura inclusiv consultanță pentru înființarea cooperativelor agricole funcționale conform Legii nr. 566/2004 cu modificările și completările ulterioare și Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației cu modificările și completările ulterioare.

Operațiuni sprijinite

În cadrul sub-măsurii, sprijinul va fi acordat pentru serviciile de consiliere, pentru:

(a) modernizarea exploatațiilor, consolidarea competitivității, integrarea sectorială, inovarea și

orientarea spre piață, precum și promovarea antreprenoriatului;

(b) îndeplinirea standardelor naționale și comunitare;

(c) întocmirea și managementul implementării planului de afaceri, inclusiv tratarea aspectelor legate de protecția mediului, pentru:

o ferme mici;

o instalarea tinerilor fermieri;

o dezvoltarea de noi activități non agricole pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici din spațiul rural;

o înființarea, recunoașterea grupurilor de producători;

(d) activități de consultanță și animare a grupurilor operaționale PEI;

(e) activități de consultanță pentru înființarea cooperativelor agricole;

(f) activități de consultanță pentru beneficiarii măsurii de mediu și climă precum și agricultura ecologică.

De asemenea, în cadrul sub-măsurii, sprijinul va fi acordat servicii de consiliere privind: Respectarea standardelor de eco-condiționalitate stabilite în temeiul titlului VI capitolul I din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 de către beneficiarii măsurii de agro-mediu și climă va putea permite asigurarea premiselor necesare pentru punerea în practică a unor practici agricole care să contribuie în mod conjugat la asigurarea unui management durabil al resurselor naturale (biodiversitate, sol, apă), precum și la scăderea emisiilor de GES din agricultură. În același timp, promovarea unor metode agricole adecvate, va asigura o mai bună adaptare la efectele schimbărilor climatice, manifestate din ce în ce mai des prin manifestări extreme ale fenomenelor. Prin asigurarea competențelor necesare implementării angajamentelor, prin accesarea serviciilor de consiliere, beneficiarii măsurii asigură premisele atingerii obiectivelor stabilite și maximizarea impactului efortului bugetar aferent angajamentelor de agro-mediu și climă.

Consultanță privind încurajarea investițiilor ce vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură. Investițiile în sistemele de irigații vor fi realizate în conformitate cu prevederile planurilor de management ale bazinelor hidrografice potrivit Directivei Cadru Apă, asigurând contorizarea și eficientizarea consumului de apă și energie.

Consiliere asupra investițiilor în industria de procesare care vor viza reducerea amprentei asupra mediului prin încurajarea de noi metode de păstrare a producției agroalimentare pentru creșterea siguranței alimentare, produse adaptate mai bine cerințelor pieței, metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului.

Definiții:

Ferma de familie - reprezintă exploatarea agricolă aparținând întreprinderii familiale sau persoanei juridice ai cărei asociați sunt exclusiv membri ai aceleiași familii. Dimensiunea economică a fermei de familie este cuprinsă între 8.000-250.000 SO. Prin membrii aceleiași familii se înțelege soțul/soția și rudele până la gradul III inclusiv;

Ferma mică – reprezintă exploatarea agricolă având dimensiunea economică între 8.000 - 11999 SO (valoarea producției standard).

Ferma de dimensiune medie – reprezintă exploatarea agricolă având dimensiunea economică între 12000 - 250000 SO (valoarea producției standard).

Ferma mare – reprezintă exploatarea agricolă având dimensiunea economică > 250.000 SO (valoarea producției standard).

Tânăr fermier este o persoană cu vârsta de până la 40 de ani la momentul depunerii cererii, care deține competențele și calificările profesionale adecvate și care se stabilește pentru prima dată într-o exploatare agricolă ca șef al respectivei exploatare.

8.2.2.3.1.3. Tipul sprijinului

Rambursarea cheltuielilor.

8.2.2.3.1.4. Trimiteri către alte legi

Regulamentul (UE) Nr. 1310/2013;

Regulamentul (UE) Nr. 1336/2013.

8.2.2.3.1.5. Beneficiarii

- ◆ Furnizorii de servicii de consiliere, entități publice și/sau private înființate conform legislației în vigoare care au competențe în domeniul acoperit de submăsură;
- ◆ Brokeri de inovare

8.2.2.3.1.6. Cheltuieli eligibile

Cheltuielile eligibile în cadrul acestei submăsuri sunt:

- (a) Cheltuieli cu onorariile prestatorului (inclusiv cazare, masă și transport);
- (b) Cheltuieli privind spațiile de furnizare a consultanței;
- (c) Alte cheltuieli justificate care sunt legate de serviciile de consultanță sprijinite.

Cheltuielile menționate se adresează în totalitate firmei de consiliere/brokerului de inovare.

Toate aceste cheltuieli trebuie să fie justificate și să corespundă principiilor unei bune gestionări financiare, în special din punct de vedere al raportului preț-calitate.

8.2.2.3.1.7. Condiții de eligibilitate

Condițiile de eligibilitate minime pentru **furnizorii de servicii de consiliere**:

- ◆ Solicitantul se încadrează în categoria de beneficiari eligibili;
- ◆ Solicitantul este persoană juridică, constituită în conformitate cu legislația în vigoare în România;
- ◆ Solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate activități specifice domeniului;
- ◆ Solicitantul dispune de personal propriu sau cooptat, calificat
- ◆ Solicitantul are acces la o logistică corespunzătoare activității specifice de consiliere;
- ◆ Solicitantul dispune de capacitate tehnică și financiară necesare derulării activităților specifice de consiliere;
- ◆ Solicitantul nu este în dificultate financiară.

Condițiile de eligibilitate vor fi detaliate și adaptate în procedura de achiziție publică.

Participanții la serviciile de consiliere sunt persoane care activează în sectorul agricol, agroalimentar sau întreprinderi nou înființate în sectorul non-agricol (inclusiv în vederea constituirii) precum și membri ai grupurilor și organizațiilor de producători, ai cooperativelor agricole.

Brokerii de inovare pot fi: consultanți individuali, firme de consultanță, firme ce facilitează identificarea de oportunități inovative pe baza unor mijloace noi media (portaluri web, platforme, baze de date, rețele on line, etc) asociații profesionale sectoriale sau nesectoriale, departamente specifice cu atribuții inovative din institute de cercetare / universități etc.

Aceștia vor fi selectați pe baza procedurilor de achiziție publică și vor respecta criteriile specifice de eligibilitate și de selecție ale acestei măsuri.

Finanțarea brokerilor de inovare va fi asigurată exclusiv din alocarea financiară a măsurii.

Plata către brokerii de inovare se va face numai dacă toate condițiile stabilite mai jos sunt îndeplinite cumulativ:

- Urmare serviciului prestat de către brokerul de inovare se va crea un parteneriat;
- Parteneriatul astfel creat va depune o cerere de finanțare;
- Cererea de finanțare va trece controlul de conformitate efectuat în etapa 2 conform M16 - Cooperare.

8.2.2.3.1.8. Principii privind stabilirea criteriilor de selecție

Criteriile de selecție vor fi definite, în scopul de a selecta beneficiarii (furnizori de servicii de consiliere), care ar putea pune în aplicare mai bine măsura.

- ◆ Principiul parteneriatului cu asociații reprezentative la nivel național și instituții de învățământ și/sau organisme de cercetare;
- ◆ Principiul experienței anterioare;

- ◆ Principiul tematicii și al grupului țintă.

Criteriul de selecție privind experiența anterioară va avea ponderea cea mai mare în stabilirea criteriilor de calificare sau ca și factor de evaluare.

Caietul de sarcini va prevedea că la nivelul firmei să fie ținută o evidență clară și exactă a domeniilor de consultanță și a beneficiarilor acestora în vederea îndeplinirii cerinței măsurii de a nu depăși suma maximă de 1500 euro/domeniu/beneficiar pe toată programarea 2014-2020.

Procesul de selecție a beneficiarilor se realizează de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și se supune prevederilor legislației naționale în vigoare privind achizițiile publice.

Evaluarea și selecția furnizorilor de consiliere se va realiza în conformitate cu Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare, complet armonizată cu legislația comunitară privind achizițiile publice.

Pentru a facilita participarea tuturor organizațiilor competente și în vederea asigurării unor servicii de calitate, procedurile de acordare a contractelor vor fi structurate în așa fel încât potențialii furnizori de servicii să poată candida pentru furnizarea serviciilor de consultanță într-o arie geografică specificată (de exemplu regiune/județ) și pentru un anumit tip de serviciu de consultanță (de exemplu numai pentru întocmirea planurilor de afaceri, sau pentru întocmirea cererilor pentru măsurile de agro-mediu). Procedurile de acordare a contractelor vor fi astfel elaborate încât să faciliteze selectarea opțiunilor furnizorilor de servicii pentru oricare tip particular de serviciu în orice arie geografică.

Nevoile de consiliere identificate în urma consultărilor cu asociațiile profesionale din sectorul agricol/agroalimentar, inclusiv ONG-uri, precum și fondurile necesare pentru acoperirea acestora vor fi cuprinse într-un program anual de achiziții elaborat de DGDR – AM pentru PNDR, în baza cărui vor fi elaborate anunțurile de participare.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

8.2.2.3.1.9. Sume și rate de sprijin aplicabile

Sprijinul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 100% din totalul cheltuielilor eligibile.

Sprijinul acordat în cadrul măsurii nu poate depăși suma maximă eligibilă de 1500 Euro/serviciu de consiliere/beneficiar pe toată programarea 2014-2020.

Modalitatea de calcul a costului unitar:

Procedura de atribuire a contractelor de consultanță ține cont de valoarea estimată a proiectului, valoare calculată conform prevederilor legale, respectiv prin raportare la rezultatele unor studii de piață privind costurile aplicate de operatorii din piață privind derularea unor servicii de consiliere dar și a valorii altor contracte de servicii de consultanță finalizate în cadrul de programare 2007-2013.

Urmare calculării valorii estimate se va calcula și costul unitar pe proiect respectiv pe beneficiarul final. Valoarea costului unitar se va limita la o sumă până la 1500 euro.

8.2.2.3.1.10. Verificarea și controlul măsurilor/sub-măsurilor

8.2.2.3.1.10.1. Risc(uri) la implementarea măsurilor

Având în vedere faptul că măsura se adresează beneficiarilor publici și/sau privați, a căror selectare se face în baza reglementărilor achizițiilor publice, se estimează că pot exista o serie de riscuri specifice dintre care enumerăm:

- ◆ Personal insuficient pentru derularea simultană a mai multor proceduri de achiziție;
- ◆ Riscul de neinstruire generat de termenul îndelungat de derulare a procedurilor de achiziție publică în sensul că perioadele de la lansarea procedurilor până la încheierea contractelor este foarte mare, fiind cauzat inclusiv de depunerea de contestații;
- ◆ Lipsa unei baze de date care să conțină toate datele de identificare ale fermierilor;
- ◆ Baze de date neactualizate.

8.2.2.3.1.10.2. Acțiuni de reducere a riscului

Dintre măsurile luate și cele avute în vedere pentru îmbunătățirea implementării măsurii și reducerii riscurilor, menționăm:

- ◆ Îmbunătățirea cerințelor din documentațiile de atribuire pentru achizițiile publice, prin contribuția unor grupuri de lucru mai ample;
- ◆ Îmbunătățirea pregătirii profesionale în domeniul achizițiilor publice, a personalului care elaborează procedurile și monitorizează activitatea de consultanță;
- ◆ Consolidarea transparenței în procedurile de achiziție publică pre- și post- acordare a contractelor de achiziție publică;
- ◆ Monitorizare și evaluare prin folosirea unor instrumente specifice, cum ar fi: rapoarte periodice de activitate; verificare pe teren/observare directă a activității de consultanță; completarea unor chestionare de către fermierii consiliați privind calitatea serviciului furnizat; analiza documentelor întocmite/elaborate (rapoarte, recomandări etc. în funcție de tematica supusă serviciului de consultanță) în cadrul proiectului/activității desfășurate etc;
- ◆ Asigurarea unei monitorizări sistematice și eficiente a executării contractelor în vederea unei mai bune corelări cu cererile de plată.
- ◆ Corelarea inițierii procedurilor de achiziție cu numărul de personal implicat în derularea procedurilor;
- ◆ Planificarea mai multor proceduri de achiziție organizate la nivel regional/județean de valoare mai mică pentru a preîntâmpina acest risc și a descuraja contestații nefondate;
- ◆ Protocoale/ schimburi de date cu alte instituții, sistem informatic de interconectare cu alte instituții;
- ◆ Introducerea unor condiții suplimentare referitoare la evidențele înregistrate în baza de date pentru furnizorii de consultanță.

8.2.2.3.1.10.3. Evaluarea generală a măsurii

Măsura creează premisele îndeplinirii priorităților menționate în strategie contribuind la îndeplinirea tuturor domeniilor de intervenție vizate ca măsură transversală cu contribuții la diferite domenii de intervenție.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

În urma analizei realizate de autoritatea de management și agenția de plăți pe baza experienței din perioada 2007-2013, se poate concluziona că se asigură verificabilitatea și controlul măsurii atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale Uniunii Europene.

8.2.2.3.1.11. Informații specifice măsurii

Principii generale care să asigure resursele adecvate de desfășurare, în condiții normale, a activității de consiliere, concretizate în calificarea și experiența personalului care desfășoară aceste activități.

- ◆ Organismele ce furnizează consilierea trebuie să îndeplinească minim condițiile menționate ca și criterii de eligibilitate.
- ◆ Parcurgerea de către experții consultanți, cel puțin o dată la 3/5 ani, în funcție de specificul tematicii, a unui curs de instruire în domeniul tematicii.

În cadrul sub-măsurii, sprijinul va fi acordat pentru serviciile de consiliere, pentru:

(a) modernizarea exploatațiilor, consolidarea competitivității, integrarea sectorială, inovarea și orientarea spre piață, precum și promovarea antreprenoriatului;

(b) îndeplinirea standardelor naționale și comunitare;

(c) întocmirea și managementul implementării planului de afaceri, inclusiv tratarea aspectelor legate protecția mediului, pentru:

o ferme mici;

o instalarea tinerilor fermieri;

o dezvoltarea de noi activități non agricole pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici din spațiul rural;

o înființarea, recunoașterea grupurilor de producători;

(d) activități de consultanță și animare a grupurilor operaționale PEI;

(e) activități de consultanță pentru înființarea cooperativelor agricole;

(f) activități de consultanță pentru beneficiarii măsurii de mediu și climă precum și agricultura ecologică.

În contextul elaborării Planurilor de afaceri și al suportului oferit de consultant de-a lungul perioadei de implementare a acestora, vor fi acoperite, inclusiv elemente specifice legate de:

- ◆ **evaluarea individuală a fermei** și măsurile care se impun pentru creșterea competitivității, integrarea sectorială, promovarea inovației și orientarea către piață,

agricultura ecologică, culturi, tehnici de producție cu valoare adăugată mare precum și promovarea spiritului antreprenorial;

- ♦ **gestionarea și / sau standardele pentru bunele condiții agricole și de mediu** agricultura ecologică/bio, culturi, tehnici de producție cu valoare adăugată mare;
- ♦ **soluții la nivel de fermă de atenuare a efectelor schimbărilor climatice** și adaptarea la acestea, biodiversitate, protecția apei;
- ♦ **managementul riscului** în ferme legat de condițiile meteorologice nefavorabile, infestări cu dăunători, boli ale plantelor și animalelor.

DRAFT decembrie 2014